

tvangslicenser forudsættes forædlerens kontraktfrihed bevaret i videst muligt omfang.

En bestemmelse svarende til § 15 c, der forbyder forædleren at fastsætte urimelige vilkår, indeholdes ikke i konventionens art. 5, men må anses for hjemlet ved princippet i art. 9.

Ved § 15 c respekteres kontraktfriheden især i videst muligt omfang, således at der kun gribes ind fra det offentlige side, når forædlerens krav af den ene eller den anden grund er urimelige. Også ved tvangslicenser, være sig individuelle eller generelle, vil retsforholdet mellem parterne således i almindelighed bero på deres aftale.

*Nr. 16. ad § 16-18.* Den nedsatte arbejdsgruppe havde vedr. §§ 16-18 kun foreslået den ændring, at § 18, stk. 1, a-c, skulle udgå.

Ved den nu foreslåede affattelse af bestemmelserne er herudover efter henstilling fra justitsministeriet gennemført en ændret opbygning af reglerne, hvorved bl. a. den formelle fremgangsmåde ved behandling af spørgsmålet om ophævelse af forædlerrettigheder er blevet nøjere fastlagt, og det endvidere er fastsat, at plantenyhedsnævnets afgørelse af spørgsmålet om slettelse af en plantenyhed af plantenyhedsregistret altid kan indbringes for domstolene.

De i § 16, stk. 1, nr. 1-4, opregnede tilfælde, hvor plantenyhedsnævnet skal lade plantenyheden udgå af plantenyhedsregistret, er en udtømmende opregning af de grunde, der i henhold til konventionens art. 10 kan medføre tvangsmæssig ophævelse af forædlerretten.

Det er derfor ikke muligt at opretholde den nuværende lovs § 18, stk. 1, a-c, hvorefter beskyttelsen kan bortfalde i tilfælde af, at forædleren ikke lader plantenyheden vinde udbredelse, at han stiller groft urimelige vilkår for salg af formeringsmateriale, og at han har givet urigtige oplysninger af betydning for optagelsen i registret. Disse bestemmelser foreslås derfor ophævet.

Afgivelsen af urigtige oplysninger vil dog fortsat være retstridig og efter omstændighederne strafbar efter borgerlig straffelovs § 163, og såfremt beskyttelse er meddelt på grund af urigtige oplysninger om nyhedskravets opfyldelse, kan forædlerretten bortfalde i henhold til § 16, stk. 1, nr. 1, ligesom urigtige oplysninger om anmelderens adkomst vil kunne medføre, at forædlerretten overføres til den bedre berettigede, jfr. § 18.

*Nr. 17.* Den foreslåede nye affattelse af § 19 afviger ikke væsentligt fra den gældende lov. Da nævnet, der foreslås kaldet vilkårsnævnet for plantenyheder, må antages at få større betydning under den foreslåede fremtidige ordning, er bestemmelserne ud-

dybet på enkelte punkter, hvoraf især skal fremhæves det nye stk. 3, som indeholder en rettesnor for nævnets virksomhed.

Bestemmelsen i stk. 4 om, at nævnet har den endelige administrative afgørelse, er uændret i forhold til den gældende lov. Det er en konsekvens af bestemmelsen, at landbrugsministeriet ikke kan ændre nævnets afgørelse, men bestemmelsen forhindrer ikke, at spørgsmålet indbringes for domstolene. Bestemmelsen om, at nævnet selv kan ændre sin afgørelse, når forholdene måtte tilsige det, skyldes, at de forretningsmæssige forhold kan ændres på en sådan måde, at det vil være rimeligt at ændre de fastsatte vilkår.

Også bestemmelserne i stk. 5 er — bortset fra bestemmelsen om sagsomkostninger og sikkerhedsstillelse — uforandret i forhold til den gældende lov. Det skønnes hensigtsmæssigt, at sagsomkostninger og sikkerhedsstillelse nævnes direkte i loven, jfr. i øvrigt folketingets forhandlinger 1961-62, spalte 5009 og 5013.

Nævnet foreslås sammensat af 4 af ministeren udpegede medlemmer, heraf en formand, der skal opfylde betingelserne for at blive landsdommer, samt et lige så stort antal interesserepræsentanter. Det forudsættes, at ministeren i de detailregler, der skal udfærdiges, bestemmer, at formandens stemme i tilfælde af stemmelighed er afgørende. Interesserepræsentanterne foreslås udpeget efter indstilling fra henholdsvis producenterne og forædlerens sammenslutninger.

Den af landbrugsministeriet nedsatte arbejdsgruppe havde foreslået, at en producent i tilfælde af forædlerens vægring ved at opfylde sin forpligtelse til at levere formeringsmateriale skal have adgang til med tilladelse fra vilkårsnævnets formand at lade sig indsatte i sådan materiale ved umiddelbar fodegforretning. Efter henstilling fra justitsministeriet er dette forslag stillet i bero bl. a. med henblik på i praksis at se, om der er et tilstrækkeligt behov for en sådan bestemmelse.

*Nr. 18 og 19.* De foreslåede ændringer, hvorved bl. a. den særlige erstatningsregel udskilles til ny § 20 a, er af redaktionel karakter.

*Nr. 20.* Når det foreslås, at loven skal optages til revision i folketingsåret 1973-74, skyldes det revisionsklausulen i konventionens art. 27, hvorefter konventionen hvert 5. år (regnet fra dens ikrafttræden) skal underkastes revision, medmindre andet besluttes af et kvalificeret flertal.

Ved en kommende revision af loven vil det dels være hensigtsmæssigt at råde over noget erfaringsmateriale fra praksis, dels være af betydning at